

**At føle, at høre, at se
at tale, at græde, at le
at danse, at cykle, at gå
at opdage, lære, forstå**

**At spørge hvorfor du er til
at indse en dag hvad du vil
er alt sammen skabt i din hjerne
din magiske valnøddekerne**

Af Benny Andersen

Læreplan for Christianhavns Asyl

Indledning til læreplanerne

I sommeren 2004 trådte loven om læreplaner i danske daginstitutioner i kraft. Dvs. at vi som institution skal formulere læringsmål for, hvilke kompetencer og erfaringer den pædagogiske læringsproces skal give børnene mulighed for at tilegne sig og derigennem ruste det lille barn til at begå sig i livet.

Hvordan er vores læreplaner blevet til?

Vores arbejdsproces og læreplanernes tilblivelse er foregået på den måde, at vi har haft et udvalg på 3 pædagoger inkl. lederen, der har været tovholdere for processen. Første skridt på vejen har været to pædagogiske dage, hvor vi i grupper og i plenum har diskuteret de 6 temaer i læreplanen ud fra, hvad vi gør i hverdagen. Derefter har udvalget samlet op og indskrevet vores fælles mål og metoder.

Præsentation for aldersgruppen

Vi har valgt at beskrive mål og metoder ud fra børnegruppen 0-6 år. Dette for at undgå for mange gentagelser, da vi forsøger på nuværende tidspunkt at skabe et fælles grundlag og fælles pædagogisk ståsted i institutionen samt fungere som en helhed. Vi vil i det følgende år, vurdere og evaluere på om dette er den optimale måde arbejde med målene.

Implementering

Vi har haft mange tanker om, hvordan vi vil arbejde med vores læreplaner i praksis, for at opnå det fulde og bedste resultat med de ressourcer vi har til rådighed.

Alle læringstemaerne indgår på en eller flere måder, altid i det pædagogiske arbejde hver dag. For at skabe fokus og skærpe vores indsats målrettet, har vi valgt at implementere målene på den måde, at vi et år ad gangen arbejder med et tema, og i årets løb planlægger aktiviteter med særlig vægt på det valgte tema. Samtidig er det det tema vi det pågældende år også vil fokusere dokumentationen mod. På den måde skaber vi en større bevidsthed om de enkle temaers indvirkning på børnenes udvikling og læreprocesser, samt vores egen formidlingsevner og faglighed.

I Christianshavns Asyl arbejder vi meget i naturen og uderummet, derfor vil natur, som tema, næsten altid indgå på sidelinjen af de andre temaer. Dvs. hvis vi et år arbejder med fx krop og bevægelse, vil naturen ofte være kulisse for temaet.

Opbygningen af læreplanen

Vi har valgt først at uddybe vores definition af begrebet læring, for at have en fælles forståelse i personalegruppen og på den måde bruge det som værktøj for dokumentationsarbejde ved at sætte teori og praksis op mod hinanden.

Så vil vi beskrive mål og metoder for de seks temaer i læreplanen: natur og naturfænomener, sociale kompetencer, kulturelle udtryksformer og værdier, sprog, krop og bevægelse og barnets alsidige personlige udvikling.

Det er også blevet et krav for alle daginstitutioner i Købehavns kommune at arbejde målrettet med pejlemærker Flere af pejlemærkerne ligger meget tæt op af

læreplanstemaerne så derfor har vi valgt også at beskrive her hvordan vi i dagligdagen arbejder med pejlemærkerne.

Sidst vil vi beskrive for hvem, hvorfor og hvordan vi dokumenterer på læreplanens mål og metoder.

Læringsbegrebet

Lov om pædagogiske læreplaner introducerer læring som et nyt og centralt begreb i det pædagogiske arbejde. Vi ser læring som et meget bredt og komplekst begreb.

Børn lærer og erobrer omverdenen med alle sanser i et kontinuerligt samspil med omgivelserne og med andre mennesker. Forskellige relationer skaber forskellige muligheder og begrænsninger for læring.

Læring er relationelle forandringsprocesser, der indeholder en gensidig dynamik, så børnenes nye forståelse virker tilbage på tidligere forståelse, og udvider den samlede læring.

Nedenfor er der indsat en læringsmodel for at illustrere at der er rigtig mange faktorer der kan fremme læringen hos barnet og som har betydning for hvordan barnet lærer.

Model: Børns læring lavet af Anne Katrine Paarup og Christina Marconi Larsen

Det vigtigste at huske på er, at børn lærer mest, når de er aktive, nysgerrige, drevet af den medfødte lyst til at lære og når de møder meningsfulde udfordringer sammen med mennesker, som de har et godt sammen med.

Læringsrum

De forskellige måder at forstå og organisere det pædagogiske arbejde på kan beskrives som tre læringsrum, hvor vi som personale kan ”gå foran”, ”ved siden af” eller ”efter” børnene i deres læring.

1. Personalet har sat et bestemt indhold på programmet – fx en aktivitet med hensigten at lære børnene noget bestemt.
2. Personalet støtter og udvikler sammen med børnene dvs. at det er børnenes ideer, forslag eller handlinger der former aktiviteten.
3. Personalet skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af miljø for leg og oplevelser – her er de pædagogiske handlinger ikke direkte synlige, men ligger underforstået i miljøet – fx stuens indretning og legesager, hvor turen går hen mm.

Hvert læringsrum har sine styrker og de 3 læringsrum kan ikke erstatte hinanden. For at børnene lære at begå sig er det vigtigt, de gør sig nogle brugbare erfaringer fra alle læringsrum. Læringsrummene er ikke så skarp delt op og ofte vil flere læringsrum være til stede samtidig.

Ved at tænke i læring og læringsrum kobles viden om læring til den pædagogiske hverdag. Vi kan på den måde bygge bro mellem teori og praksis, så de to videns former kan synliggøre betydningen af det pædagogiske arbejde.

Natur og naturfænomener

Vi ser naturen som en skattekasse af muligheder for barnets alsidige udvikling. Naturen bør derfor være en del af alle børns hverdag. Naturoplevelser kan forstås som et sanseligt møde med omverdenen.

Børn trives bedre når de er meget ude. God plads, frisk luft, motion og lys giver mindre stressede og syge børn. Sunde, glade og tilfredse børn får mere energi til at opleve, lære og udvikle sig. *Kilde: svensk undersøgelse ”ute på Dagis” (Grahn 2000).*

Mål

- Give børnene kendskab til og oplevelser med naturen - planter, dyr, landskaber, årstider på tæt hold. (Herigennem vil sanserne blive aktiveret.)
- Give børnene mulighed for at opleve glæde ved at færdes i naturen og bruge den som kulisse for leg og fantasi – bevægelse og kropslige udfordringer og et sted at gå på opdagelse.

- At stimulere børnenes iagttagelse og undersøgelse af konkrete fænomener i naturen, som kan skabe en øget viden og forståelse gennem fordybelse.
- Give børnene indsigt i og konkrete erfaringer med hvordan vi mennesker handler hensigtsmæssigt i vore omgivelser - passer på og respektere naturen og miljøet
- Give børnene grundlæggende kendskab til kategorier inde for naturfænomener som vægt, form og antal

Metode

Vi vil som voksne være aktive, for ved vores engagement vækkes børnenes opmærksomhed og nysgerrighed. Vi vil også give børnene plads og ro til at fordybe sig for selv at opdage, undersøge og undres.

Vi vil dagligt bruge nærmiljøet og egne rammer. Vores legeplads rummer mange udfordringer især for de mindste – sand, vand, jord, blade små dyr mm. Vi vil når foråret kommer dyrke blomster og planter i plantekasser.

Vi vil lægge vægt på at børnene får forskellige førstehåndsoplevelser i naturen hele året gennem udeliv og ture i naturens rum. Børnene får herved de nære og autentiske oplevelser som vil lagres i krop, sanser og følelser.

Vi vil bruge naturen som legeplads, der netop opfordrer til fysisk udfoldelse, klatre i træer, på sten – gå balance på fældede træer – gå og løbe i ujævnt terræn – hoppe i og over – ned og op – under og over. Her er mulighed for at bryde grænser og plads til det lidt farlige og udfordrende

Vi vil besøge forskellige steder, der kan øge kendskabet til naturen og som giver et nuanceret billede af denne fx naturcentre, rideskolen, bondegårde, zoo mm.

Vi vil følge årstiderne og gennem året indsamle naturens materialer og bruge dem hjemme i institutionen i kreative aktiviteter, iagttagelse, formidling eller forsøg. Vi vil også, når det er muligt, nyde godt af naturens spisekammer og tilberede mad på bål.

For at fremme miljøbevidsthed vil vi igen i år medvirke i Danmarks naturfrednings forenings kampagne ”indsamling af skrald” – dette støtter forståelsen af, vi skal passe på miljøet og hvorfor vi fx skal smide vores skrald i skraldespanden.

Vi arbejder også gerne med genbrugstanken – hvad kan vi bruge igen fx aviser, knapper, papkasser, mælkekartoner osv.

Sociale Kompetencer og sociale relationer.

Vi lever i en tid og i et samfund, hvor social kompetence og fleksibilitet er en vigtig grundsten, for at kunne begå sig i samfundet.

Børn udvikler deres sociale kompetencer gennem tilknytningen til deres medmennesker. Udviklingen sker fælles samarbejde og i læren om at sætte sig i andres sted. Det betyder at barnet skal være med der hvor tingene sker – altså at lege fx bygge huler, lege far, mor og børn eller køkkenlege.

Ved at danne venskaber og relationer i institutionens fællesskaber lærer barnet både at modtage og give omsorg og respekt. Herigennem opnås at danne færdigheder i forholdet af forhandlinger og argumentationer. Børn opnår via deres sociale kompetencer en nysgerrighed på tilværelsen og at udtrykke deres følelser. Derfor er institutionen en udviklingsarena for barnet, som kan drage nytte af de store fællesskaber og relationer til både andre børn og voksne. Her lærer de at håndtere venskaber og flygtige relationer.

Mål

- Sikre at børn anerkendes og respekteres som individer. Og får en oplevelse af tilhørsforhold.
- Lære børn sociale spilleregler som er samtidige med vores kultur og samfund.
- Lære børn empatisk forståelse dvs. evnen til at kunne leve sig ind i andres situation og forstå, hvordan en anden person har det.
- Børn skal inddrages og opfordres til aktiv deltagelse i fællesskaberne.
- Styrke barnets leg og sociale relationer.

Metoder

Vi vil være gode rollemodeller for børnene, vise hvilke værdier og normer der er socialt accepteret i vores institution og i vores samfund. Dette kan ske igennem den daglige kommunikation med barnet – f.eks. i samling hvor vi afholder børnemøder igennem antimobbe-redskaber fra Red barnet og Mary Fonden, som har udviklet en kuffert med navnet ”Fri for mobberi.”

Vi vil lære børnene at udvise respekt ved bl.a. at lytte til hinanden og gøre opmærksom på forskelle mellem mennesker og det er ok at være uenig. Herigennem skal barnet kunne have en gensidig respekt for andre i fællesskaberne – altså at respektere andres og egne grænser. Det er dels at inddrage børnene i samtalen om de sociale spilleregler der er opbygget i institutionen. Derigennem opnår barnet færdigheder som kan anvendes i andre arenaer end deres institutionsliv.

Konflikter er uundgåelige, derfor vil vi støtte børn i at løse konflikter når de opstår. Dette bl.a. ved at opfordre barnet til at anvende sine sproglige kompetencer frem for den fysiske tilgang, for derigennem at styrke barnets forhandlingskompetencer. Mangler barnet sproglige redskaber i konflikthåndtering vil personalet understøtte barnets følelser igennem billeder, tegninger eller andre anvendelige redskaber.

Vi vil give barnet plads til at udtrykke følelser og behov når de opstår. Det kan være svært for et barn at udtrykke sine følelser, derfor vil vi fx fokusere på følelser

igennem ”Den store bog om følelser”, som er et redskab til at samtale om mulighederne og åbne op for den rette følelse i situationen. Endvidere bruges der tid på fx at aflæse mimik i ansigter, på væggene. Da man igennem samtalen og rollespil kan opnå større forståelse af følelserne.

Vi vil lærer børnene forståelse, empati og omsorg for hinanden. Dette kan gøres ved lære børn at hjælpe og trøste hinanden, lade dem være medbestemmende og føle ejerskab i institutionen og dennes spilleregler, samt at lærer at respektere fællesskaberne.

Udviklingen af de sociale kompetencer er affødt af utallige konstellationer, derfor præsenteres barnet for dagligdagens gøremål og bliver en vigtig medspiller i denne. Dette gøres ved at barnet aktivt deltager i borddækning og oprydning ved frokost og frugttid.

Legen er et vigtigt element og redskab for skabe sociale relationer børnene imellem. Det er bl.a. gennem legen børnene tilegner sig en forståelse af det eksisterende samfund og dets kultur. Det vil sige at barnet gennem legen lader sig inspirere af de utallige sanseindtryk deres omverden byder på. Det er vigtigt at vi støtter op om barnets udvikling i legen og guider barnet igennem spørgsmål og viden som indtræffer.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Jo mere varieret børn får lov at udfolde sig og jo flere kulturelle møder de oplever, jo mere bredspektret bliver også deres opfattelse af såvel verden, andre mennesker som deres egne muligheder og potentialer.

Kunst og skabende udfoldelse har altid været en del af mennesket og dets eksistens. Skabende sprog er et sprog alle børn kan ”tale”, fordi der ingen facitlister er.

Mål

- Give børnene kendskab til forskellige materialer og udtryksformer for derigennem at støtte op om det kreative udtryk og fantasien og herigennem styrke interessen og glæden ved at skabe.

- Børnene får lejlighed til at deltage i og få viden om kultur, kulturhistorie, traditioner og kunstneriske tilbud.

- Give børnene en bevidsthed om vores fælles værdier, sprog, vaner men også om forskellige levevilkår og andre kultur.

Metode

Vi vil skabe ro og rum for at børnene kan fordybe sig samt beskæftige sig og eksperimentere med forskellige materialer og redskaber. Det er ikke altid produktet, der er det vigtige men den skabende proces. Det er vores opgave som pædagoger at give børnene mulighed for at få forskellige indtryk for derigennem at kunne udtrykke sig kreativt.

Vi vil som voksne være aktive formidlere af kulturen og bidrage til kulturel vækst bl.a. gennem sang, sanglege, rim og remser, regellege, højtlesning, fejre traditioner og højtider, men også benytte tilbud som teater, byens museer og udstillinger, biblioteket,

børnemusik og film samt deltage i andre lokale tilbud som bliver tilbudt i løbet af året. Dette bl.a. for at give indblik i og viden om den kulturelle verden samt inspirere til leg og fantasi.

Vi vil give børnene forståelse for hvordan vi omgås hinanden, hvilke regler og værdisæt vi lever under her i Danmark fx hvordan vi spiser – hvad vi spiser, hvordan vi taler sammen osv.

Sprog

Sprog er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med omverdenen.

Sprog forbindes som regel med tale-sprog og skrift-sprog, men er også det nonverbale sprog, billed-sprog og tegn-sprog. Gennem disse sprog kan barnet udtrykke sine tanker og følelser samt blive i stand til at forstå andres. Barnet udvikler og fastholder sin identitet ved at udtrykke sig.

Sproget bygger på sansemotoriske og perceptionelle færdigheder og udvikles i sammenhæng med de motoriske, intellektuelle, sociale og emotionelle områder dvs. hele barnet.

Barnets sprogtilegnelser begynder endnu før det er født og fortsætter op gennem barndommen. 0-6 års alderen er en vigtig periode i barnets sprogudvikling, her er miljøet, herunder den pædagogiske kultur afgørende for en normal udvikling.

Mål

- At udvikle barnets mange sprog gennem hverdagens aktiviteter.
- At udfordre barnets sproglige kreativitet, samt til at udtrykke sig igennem forskellige genrer.
- At styrke barnets nysgerrighed og interesse for tegn, symboler, bogstaver og tal.
- At lære barnet at indgå i samtale med voksne og børn, hvor der både tales og lyttes.
- At udvikle barnets musiske evner

Metode

Vi vil dagligt afholde samling, hvor vi er i dialog med børnene. Her vil vi lave sanglege med tegn og fagter, rim og remser, vi vil tale om bl.a. årstiderne, hvilken dag det er i dag, om der er nogen planer for dagen, om fælles og individuelle oplevelser mm.

Gennem højtlesning vil vi introducere børnene for forskellige genrer af bøger og hermed forskellige former for brugen af sprog, eksempelvis bakke- snavvendt, rim og remser og almindelig fortællinger, da det inspirerer børnene til at lege med sproget.

Vi vil præsentere børnene for bogstaver, bl.a. via de ophængte alfabeter og talrækker vi har på stuerne, endvidere ved at have symboler og navne på garderober samt børnenes skuffer. Børnene lærer at genkende deres eget navn og vil på et givent tidspunkt prøve at skrive det.

I vort daglige arbejde fører vi mange samtaler med børnene om alt og intet, dette for at træne dem i kunsten at tale og lytte samt vise dem, hvor vigtigt sproget er, når man indgår i sociale relationer.

Vi vil inddrage sang og musik i hverdagen, ved bl.a. at præsentere børnene for forskellige former for musik, inddrage musikinstrumenter som trommer, rasleæg – eller hvad vi nu kan finde på at spille på, dette for at udvikle børnenes evne til at opfatte og skelne rytmer og tonehøjder samt have sans for rytme i bevægelse og tale.

Krop og bevægelse

Krop og bevægelse er en fysiologisk, men også sanselig tilgang til verden.

Den udvikling der finder sted blandt børn i daginstitutioner er speciel synlig på det motoriske og bevægelsesmæssige område. (Visuelt er krop og bevægelse synligt overalt i vuggestuen og børnehaven). Børns leg er konstant i bevægelse og udvikling. Grovmotorisk i form af at kravle, gå, løbe, hoppe og kaste og finmotorisk ved at gribe lave pincetgreb tegne osv. Kroppen er desuden et sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssig og sociale processer samt kommunikation. Formålet med krop og bevægelse er at give barnet lyst til at bruge sin krop aktivt, idet det stimulerer en række andre færdigheder og vaner.

Mål

- At styrke og udvikle barnets fysiske kompetencer, både fin og grovmotorisk.
- At øge barnets kendskab til en sund livsstil, herunder kost og bevægelse.
- At styrke og udvikle barnets musiske evner samt kognition, kommunikation, leg og sanser.

Metode

I institutionen vægter vi udelivet meget høj. Vi bruger derfor dagligt både vores egen og voldens legeplads, hvor der er gode muligheder for fysiske udfoldelser, her er legen i fokus. På ture benytter vi de mange muligheder, nærmiljøet byder på. Med bussen besøger vi ofte forskellige legepladser og naturområder, som giver rig mulighed for både fysiske og sanselige oplevelser samt styrker udholdenhed, kondition og bevægelighed.

Både vuggestuen og børnehaven har vi fokus på fx sanglege, rytmik samt motoriske udfordrende aktiviteter, der er vigtige kompetencer at kunne besidde for det enkelte barn. Dette med henblik på at styrke børnenes grundlæggende grovmotoriske bevægelsesmønstre og i øvrigt bruge kroppen aktivt. I disse aktiviteter øger barnet

kendskab til kroppen fysisk og mentalt, der fremmer det enkeltes barns udvikling og trivsel.

En alsidig sund kost har for os mange formål, den skal mætte, give oplevelser, forebygge sygdomme samt dække fysiske/psykiske behov. Derudover syntes vi, det er vigtigt at præsentere børnene for sunde nye retter så børnenes smagsløg og øjne vænner sig til det nye ukendte. Dette vil i samarbejde med køkkenassistenten ske igennem den daglige kost i vuggestuen og børnehaven som er 95 % økologisk.

Vi som pædagogisk personale tror på barnet og støtter op om deres vilje til at mestre og at tro på sig selv. Vi lægger stor vægt på at hjælpe børnene med at være selvhjulpne – det betyder meget for barnets selvforståelse at kunne selv. Allerede i vuggestuen, lærer børnene at alt kan lade sig gøre med mere eller mindre hjælp fra en voksen, fx at spise selv, kravle op på puslebordet, i krybben og på stolen – selv tage tøj på osv.

Vi vil gøre det let tilgængeligt for børnene at lege og arbejde med varieret legetøj, værktøj og materialer, som udfordrer og styrker deres finmotorik og sanseverden.

Barnets alsidige personlige udvikling

Barnets alsidige personlige udvikling handler i høj grad om at barnets mange potentialer skal udvikles og ses som en helhed. Dette forudsætter en lydhør og medlevende omverden, som på en gang vil barnet noget og samtidig anerkender og involvere sig i barnets engagement i verden.

Trygge og udfordrende hverdagsrammer er en stor medvirkende faktor og giver børn gode muligheder for løbende personlig udvikling. I hverdagen skal børn have mulighed for at udforske sig selv, deres medmennesker og deres omverden. Hvis omverdenen responderer med interesse, anerkendelse og tilpasse udfordringer får børnene oplevelsen af at have betydning og høre til. Herigennem får børnene mulighed for at udforske deres grænser, øve sig i at sige til og fra og på samme tid opnå en større selvforståelse.

Voksne der engagerer sig i og ser barnet er vigtige hjælpere i denne forbindelse og er elementære i at lære barnet at kunne indgå som en social del i et større fællesskab, der gør verden sjov, spændende og udfordrende. Barnet skal lære at forstå samspillet med andre mennesker (børn og voksne) samt de konflikter der evt. kan opstå.

Mål:

- At barnet oplever en tryk og udfordrende hverdag, hvor det gennem leg og i fællesskab med andre udvikler et positivt selvværd.
- Give barnet plads til at udfolde samt udfordre sig selv som en stærk alsidig og initiativrig person.
- Barnet skal opleve sig selv som en afholdt og værdsat person, som spiller en betydningsfuld rolle i forhold til fællesskabet samt er bekendt med sine egne

og andres grænser.

- Give barnet mulighed for at føle ejerskab og det daglige liv i institutionen, dvs. barnet er en værdifuld medskab og deltager af det sociale og kulturelle fællesskab.

Metode

Vi vil i det daglige skabe gode, trygge og udfordrende psykiske og fysiske rammer ude og inde med henblik på leg, læring og udvikling af barnet. Rammerne skal til en vis grad være foranderlige i forhold til børnenes behov, interesser og nærmeste udviklingsstrin og vi vil i vores planlægning af hverdagen tage udgangspunkt i netop dette.

Vi vægter at børnene bliver så selvhjulpne som muligt. Vi giver børnene tid og mulighed for at øve sig i at kunne selv ved at opfordre dem og hvis hvordan. Det at kunne selv og være uafhængig af hjælp fra andre, giver børnene en succesoplevelse og et større selvværd.

Vi vil lære børnene vigtigheden af at deltage i sociale sammenhænge med andre børn og voksne(fx til samling på stuerne)hvor barnet lærer at lytte og vente på tur samt får øvet sig i at ”stå frem” og bidrage til fællesskabet. I børnehaven er børnene selv med til at styre samlingen ved hjælp af piktogrammer, som hjælper til at skabe overblik over dagens aktiviteter.

Vi vil hjælpe børnene med at kunne håndtere konflikter, modstand og frustrationer ved at støtte dem i konfliktløse på en hensynsfuld måde ved at kommunikere, forhandle og nogle gange gå på kompromis. Vi arbejder også med at vise børnene vigtigheden af at kende sine egne og andres grænser ved bl.a. at se billeder og samtale om følelser ved samlingen

Inklusion og fællesskaber

”Alle børn og unge skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn og unge med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnene og de unges egne kulturfællesskaber er central.”

Institutionen arbejder struktureret med inklusion i dagligdagen. Hvert år sættes der fokus på inklusion i forhold til nystartede børn i de forskellige afdelinger. Herigennem laves et stort relationsarbejde med børnene for at indgå i det allerede eksisterende fællesskab og for dannelsen af nye.

Institutionen laver et stort tværfagligt samarbejde hvor PPR med psykologer og talehørepedagoger inddrages. Endvidere samarbejdes med Børneklivniken, Støttekorpsset og Børne og Ungdomspsykiatrisk center Bispebjerg. Igennem samarbejder med foranstaltninger som disse udvikles handleplaner for udsatte børn, som tilgodeser deres behov og som indeholder mål for at danne relationer mellem børnene og skabe børnemiljøer hvor alle trives godt i.

Stuerne har efter stort fokus på inklusion gennemgået en større strukturering. Her er der bl.a. udviklet piktogramskema til de daglige samlinger, hvor det enkelte barn kan inkluderes sammen med de andre børn i fællesskabet.

Inklusionsarbejdet kan både være synligt og usynligt. På grund af tavshedspligt er kun nogle ting synlige i hverdagen for forældrene i institutionen. Det synlige er fx de tiltag der er taget for samtlige børn på stuerne f.eks. faste pladser på nogle stuer dette for at fremme venskaber, relationer og etabler et forum hvor der er fokus på læringsprocesser.

Igennem pædagogisk forum, stuemøder og dagligdagen reflektere og evaluere vi løbende på om de tiltag vi arbejder med, har effekt eller om de skal justeres i forhold til enkelte barn og fællesskabet.

Der afholdes forældremøder to gange årligt, hvor forældrene kan blive præsenteret for metoder og tilgange til den pædagogiske hverdag. Særligt har været fokus på inklusion, hvor forældrene blev præsenteret for børnenes forskellige måder at reagere på, således de vil kunne forstå at børn reagere anderledes i forskellige læringssituationer.

Igennem den daglige dokumentation kan vi dokumentere faglige aspekt med børnene og på denne måde holde øje med om vi er i daglig kontakt med børnene. Endvidere dokumenterer vi igennem skrevne handleplaner og tværfagligt samarbejde.

Dog er vi også bundet af hvor meget et barn skal kunne inkluderes. Et barn er ikke nødvendigvis bedre stillet i en daginstitution end i en specialinstitution. Men vi er et velfungerende organ i samarbejdet til en specialinstitution.

Derfor håndteres hvert enkelt barn som individ i fællesskaberne

Der iværksættes særlige tiltage for udsatte børn så de sikres positiv daglig kontakt med de voksne. Endvidere sikres det at samtlige børn opnår voksenkontakt. Dette sikres gennem en systematisk og metodisk tilgang hvor en strategisk drøftelse sker i personalegruppen på planlagte møder – et bestandigt punkt på dagsordnen.

Børnene er inddelt i fire grupper. I institutionen er en vuggestuegruppe med tre fastansatte personaler som sørger for at have daglig kontakt med børnene. Ligeledes er børnene i børnehaven delt i grupper. Gruppen er delt i tre grupper med 2 faste personaler i hver. Her sikres at alle børn ses og høres dagligt og der er fokus på det enkelte individ.

Institutionen er rammeskabere for tryghed og omsorg.

Sammenhænge – også i overgange

Alle børn og unge skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet/den unge og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang.

Vi bestræber os på at give trygge genkendelige og lærende miljøer, for at tilgodese barnets trivsel og udvikling. Dette starter allerede ved institutionsstart eller ved overgangen fra et tilbud til et andet. Her skal barnet og deres forældre opleve, at der

samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang, idet alle børn skal opleve en helhed i deres liv.

Ved institutionsstart i Christianshavns Asyl, vil der i indkøringsperioden blive tilknyttet en primær medarbejder. Dette for at introducere familien til institutionslivet i Christianshavns Asyl og for at give familien mulighed for, at fortælle lidt om dem selv. Da dette kan hjælpe os med, at tage de rette hensyn til barnet fra start. Derudover uddeles der velkomstfolder, samt andet relevant materiale ved både vuggestue og børnehave start i Chr. Havns Asyl.

Vi oplever at både børn og forældre i reglen hurtigt bliver trygge ved alle medarbejderne i Christianshavns Asyl. Men indkøringsperioden er individuel og afhænger af familien og barnets behov.

Vi prioriterer forældresamarbejdet meget højt gennem hele barnets tid i Christianshavns Asyl, da vi mener at dette tilgodeser barnets trivsel. Ud over det årlige tilbud om forældrekonsultation, er der derfor også mulighed for, at afholde samtaler hele året, hvis der er behov for dette fra enten forældrenes eller institutionens side.

Overgang fra vuggestuen til børnehaven

Inden overgangen fra vuggestue til børnehave, har pædagogerne i Christianshavns asyl altid haft en pædagogisk drøftelse om hvilken børnegruppe i børnehaven barnet bedst kan placeres i. Ved denne drøftelse kommer mange argumenter i spil. Bl.a. forældre ønsker, barnets ønsker, barnets venskaber, sociale færdigheder, barnets kompetencer, særlige behov eller andet der kan have indflydelse på, hvor det er bedst at placere barnet. Alt dette for at tilgodese det enkelte barn og hensynet til gruppedynamikken. Derudover har vuggestuens pædagoger og den modtagne børnehavepædagog haft en overleveringssamtale.

Under- og efter indkøringsperioden evaluerer vi løbende på et pædagogisk forum, hvorledes det går med barnet og gruppen. Det kan i særlige tilfælde være nødvendigt, at barnet omroberes til anden børnehavegruppe for at tilgodese barnet og børnegruppen. Dette sker ikke så tit og oftest er det, når vi får tilført børn fra andre vuggestuer. Da vi ikke kender disse børn så godt, inden de starter hos os og vi derfor ikke har haft alle de pædagogiske overvejelser i spil.

For at optimere vuggestue børnenes start i børnehaven, har vi projekter med de største vuggestuebørn på tværs af vuggestuen og børnehaven, således at børnene kan vænne sig til børnehave livet. Og derudover besøger de største vuggestuebørn børnehaven nogle formiddage eller eftermiddage i deres sidste tid i vuggestuen.

Overgang fra børnehave til skole

Da vi ligger i et distrikt der hører til Christianshavns skole, har vi igennem mange år oparbejdet et godt samarbejde med Christianshavns skole. Dette har medført, at vi har et årligt møde i efteråret med skoleledelsen og alle de andre institutioner på

Christianshavn, for at tage de bedst mulige hensyn til de børn vi overleverer. Derudover taler vi på mødet om hvad skolen forventer af vores børns kompetencer. F.eks. selvhjulpethed, toiletbesøg, skrive eget navn, sociale færdigheder m.m. Vi kan således indtænke dette i vores pædagogiske praksis i institutionerne og derved hjælpe vores børn på vej til skolelivet.

Derudover har vi oparbejdet et fast rutine, hvor alle vores skolebørn kommer på besøg i en klasse på Christianshavns skole i foråret og en børnehaveklasseleder kommer ligeledes på besøg i Christianshavns Asyl til vores skolesøgende børn.

Dette giver en god introduktion til skolen, uanset hvilken skole barnet skal starte på, idet børnene derved har oplevet en skoleklasse og haft mulighed for at spørge ind til både skolebørn og en lærer.

Vi bestræber os på at komme rundt og vise alle vores skolesøgende børn deres nye skole. Men det er kun på Christianshavns skole, at vi laver særlige besøg, hvor skolen er involveret.

Ligeledes bestræber vi os på at lave besøgsaftaler med skolebørnenes kommende fritidsordninger.

Ved skolestart og overgang til fritidsordninger tilbyder vi overleveringssamtaler, hvis børnenes nye tilbud ønsker det. Dog vil børn med særlige behov, altid have en overleverings samtale. Her er det skolen der indkalder både forældre og repræsentanter fra fritidsordninger og børnehaven til et særligt overleveringsmøde.

Nogle gange modtager vi af forskellige grunde overflytninger fra andre vuggestuer til vores vuggestue og fra andre børnehaver til vores børnehave. Her bruger vi de samme indkørings principper, men er desuden meget opmærksomme på at give barnet en frisk start i vores institution.

Hvis vi skønner at det er nødvendigt at have en overleveringssamtale omkring et barn, fra en udefra kommende vuggestue eller børnehave. Tager vi, med forældrenes accept, kontakt til barnets tidligere institution. Ved børn med særlige behov, vil der normalt altid være en overleveringssamtale.

Når barnet når skolealderen tilbydes der en samtale med særlig fokus på, om barnet er parat til at forlade institutionen og starte i skole.

Barnet er pr. definition fra kommunens side skoleparat i det år barnet fylder 6 år. Men der kan være pædagogiske argumenter der fremskynder eller udsætter skolestart.

For at barnet kan se en sammenhæng gennem hele sin institutionstid arbejder vi hele tiden med fokus på næste overgang. Men derudover arbejder vi også med hele barnets udvikling og læring til selve livet.

Dokumentation

I kraft af loven om de pædagogiske læreplaner er det nu et krav, at vi som pædagoger skal dokumentere vores arbejde.

Pædagogisk dokumentation handler primært om at fastholde og synliggøre den pædagogiske praksis og derigennem undersøge og vurdere egen praksis samt de pædagogiske læreprocesser der finder sted, med henblik på at videreudvikle dem og blive en dygtigere voksen.

Dokumentationen vil ligeledes være medvirkende til, at børnene kan fastholde en aktivitet eller en oplevelse, så dokumentationen kan være dialogskabende og ved at tale og fortælle får barnet også mulighed for at reflektere. På den måde vil dokumentationen også have betydning for barnets læring og udvikling.

Ved at dokumentation af det pædagogiske arbejde vil forældre, pædagogiske konsulenter, politikere mm. også få et større kendskab til betydningen af det pædagogiske arbejde for børnenes trivsel og udvikling.

At arbejde med dokumentation er tidskrævende - dvs. det tager tid fra samværet med børnene, så vi mener ikke, at ”jo mere dokumentation des bedre”. Det er umuligt at se og dokumentere alt der foregår i institutionen, derfor vælger vi på baggrund af vores beskrevne mål ud, hvad vi vil dokumentere den pågældende måned. Det vil ikke være hver dag og hele tiden vi dokumenterer, da vi ikke vil gå på kompromis med børnenes trivsel i institutionen.

Intentionen er heller ikke at opstille enkelte resultatorienterede mål for børnene, som fx at kunne binde snørebånd, eller kende alfabetet, vi vil lægge vægt på læring i processerne frem for resultatet og det er netop denne proces, vi vil forsøge at dokumentere.

I udgangspunktet vil vi bruge de redskaber, vi har til rådighed nemlig digitale kamera – hvor billederne dagligt bliver lagt ind på computeren, opslagstavlerne og dagbogen. Vi vil også forsøge at indføre dokumentationsskemaer for netop at fastholde fokus i opstartsperioden. En mulighed er også at bruge børnenes egne produkter fx børnenes tegninger, malerier osv.

Vi vil arbejde med planlægningen og dokumentation på stuemøder og personalemøder. Her vil vi med udgangspunkt i praksis sammenholde et videnskabsteoretisk perspektiv og på den måde udvide vores viden og faglige opfattelse og gennem disse refleksioner vil vi vurdere, hvad vi skal opprioritere, sættes med eller ændre på.

Krav om refleksion og metodisk systematisk i den pædagogiske praksis.

"Alle institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder - arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børne- og unge-gruppe og øvrige lokale forhold." (pejlemærker)

I Christianshavns Asyl har der i en årrække været tradition for at holde pædagogik forum en gang om ugen. Her mødes lederen og pædagogerne i en time, hvor de uforstyrret gennemgår en systematiseret dagsorden som typisk er udfærdiget af lederen, men som alle har haft mulighed for at bidrage til. Indholdet kan variere fra gang til gang men enkelte punkter såsom kommentar til sidste møde og børn står altid på.

Denne pædagogiske metode giver det pædagogiske personale mulighed for i fællesskab at reflektere over eventuelle problematikker, udfordringer samt foretage justeringer i vores pædagogiske virke. Derudover er der mulighed for at erfaringsudveksle og dele ny viden, som der kan være kommet til i form af kurser, personalemøder m.m. Pædagogisk forum skaber overblik og indsigt i hvad der rører sig i institutionen dvs. hvad og hvem har vi fokus på lige nu og hvorfor. Der er mulighed for at diskutere hvad vi gerne vil arbejde med i fremtiden samt tilrettelægge arbejdet på en måde så alle kommer til orde.

Dagsordenen er altid tilgængeligt for det resterende personale og det forventes at de læser den fra gang til gang. Derudover vigtige informationer og diskussioner på stuemøderne.

I Københavns kommune er der oprettet ressource team – et refleksionsfællesskab hvor en stor del af Netværket Asylselskabets institutioner deltager sammen med en pædagogisk konsulent, en sundhedsplejeske, en tale/høre pædagog samt en psykolog. Her medbringer vi som institution en case som vi ønsker at blive klogere på via sparring fra de eksterne samarbejdspartnere. Indholdet kan variere og dreje sig om et enkelt barn til udfordringer som kan involveres en hel børnegruppe. Måden hvorpå casen behandles er systematisk og rammerne er meget klare. Efterfølgende evalueres der og eventuelle ændringer/forbedringer diskuteres, da den præcise fremgangsmåde og form fortsat er under udvikling. Det er også muligt at tage forskellige tematikker op, såsom fx forældresamarbejde eller konflikthåndtering, hvis der er et generelt behov for dette.